

SISÄLLYS

ESIPUHE	9
ORIENTOIVISTA YDINKÄSITTEISTÄ	12
KEHITYSKERTOMUS.....	12
INHIMILLINEN VAHVUUS	12
IHMISEN "LUONTO" ELI LUONNE	12
YHTEISÖ JA KASVUYHTEISÖ	12
KASVAMAAN HAVAHTUMINEN	13
JOHDANTO TEOKSEN SISÄLTÖÖN	14
1. HUOLI SIVISTYKSEN KATOAMISESTA JA KOULUMENESTYKSESTÄ	14
2. HUOLI EETTISYYDEN KATOAMISESTA.....	15
3. HUOLI MARKKINAHENGISTYMISESTÄ	15
4. HUOLI KULTTUURITTOMUUDESTA.....	16
5. HUOLI HYVÄSTÄ TAHDOSTA JA LUONTEETTOMUUDESTA	18
6. HUOLI VALINTOJEN TEKEMISEN TAIDOISTA	21
7. HUOLI ELÄMÄN HYVINVOINNISTA JA ELÄMÄN ONNELLISUUDESTA	23
8. HUOLI TULEVAISUUDEN KOULUKONSEPTISTA	24
9. HUOLI PERUSKOULUN TULEVAISUUDESTA	26
I OSA	28
I LUKU	28
1. TIETEELLISTEKINEN, SOSIOLOGINEN JA PSYKOLOGINEN VALLANKUMOUS	28
1.1. OPPIMISEN UUDET ULOTTUVUUDET.....	28
1.1.1. Ihminen, osaaminen, kehitys	28
1.1.2. Ajattelu, luonne, tunteet.....	29
2. IHMISEN POSITION MUUTOS.....	32
2.1. Sivistyspaineen katoaminen kasvatuksesta.....	32
2.2. Anomia yhteiskunnallisena sairautena	36
II OSA	39
I LUKU	39
1. SÄÄTELEVÄ-, PUOLUSTAVA-, NEUVOVA- JA KEHITYSTIETÄMYS	39
1.1. LUONTEENKASVATUKSEN TIETÄMYKSELLISET VALLAT	39
1.2. OPETUSSUUNNITELMAN PAKOTTAVUUS	41
1.3. OPETUSSUUNNITELMAN VAPAUTTAVUUS.....	42
1.4. OPETUSSUUNNITELMAN LUONTEETTOMUUS	44
II LUKU	48

1. OPPIMISEN ARVIOINTI JA KASVUN HALLINTA	48
III OSA	52
I LUKU	52
I SUKUPOLVIRAJOJEN LIUKUMAT	52
1. X-Y JA Z SUKUPOLVI	52
1.1. Tahdon taantuma ja luonteen kadottaminen	52
1.2. Kodin ja koulun rajapinnan siirtymät	55
2. TIEDONKÄSITYKSEN KÄÄNTEET	58
2.1. Objekttiivinen ja subjektiivinen ajattelu	58
2.2. Konstruktivismista visiotietoon	59
II LUKU	62
1. IDENTITEETTI JA PERUSVOIMAIKUUDEN SYNTY	62
1.1. LIITYNTÄTEORIA	62
1.2. IDENTITEETTI JA LUONNEKUVA	64
1.3. IDENTITEETIN UHAT	65
1.4. IDENTITEETIN RAKENTUMINEN JA VALINNAT	67
2. KEHITYSVAIHEET JA NIIDEN LUONNE	68
3. KULTTUURISESTI KERROSTUNUT LUONNE	75
IV OSA	80
I LUKU	80
1. KASVATUKSEN KEHITYSKERTOMUS	80
1.1. KASVATUKSKULTTUURIN MUUTOS	80
1.2. LUONNE JA UUDET OPPIMISEN OSAMÄÄRÄT	90
1.3. VIISAUS ELÄMÄN TAITOMITTARINA	92
1.4. VIISAUDEN IHANTEEN LIKIARVOT	94
2. VIISAUDEN RESURSSIT	97
2.1. ONTOLOGIA, ETIIKKA, METODOLOGIA, EPISTEMOLOGIA	97
2.2. TIETO JA VIISAUS	100
2.3. TUNNE JA VIISAUS	103
2.4. TAITO JA VIISAUS	104
2.5. TAHTO JA VIISAUS	105
3. VIISAUS JA KASVATUSTARKOITUKSEN ARVOT	108
3.1. TAHTOARVOT	111
3.2. ASENNEARVOT	111
3.3. LUOVAT ARVOT	112
V OSA	114
I LUKU	114

I IHMISEN HENKINEN RAKENNE	114
1.1. KOGNITIIVINEN, AFFEKTIIVINEN JA KONATIIVINEN ULOTTUVUUS.....	114
1.2. METAKOGNITIO JA HAVAHTUNEISUUS	117
1.3. PEDAGOGISET METATASON VALMIUDET	119
II LUKU	124
I PERSOONA, TEMPERAMENTTI JA LUONNE.....	124
1.1. INTERVENTION KOHDISTAMINEN.....	124
1.2. PERSOONALLISUUS.....	124
1.3. TEMPERAMENTTI.....	129
1.4. LUONNE	132
III LUKU	137
1. LUONTEENPIIRTEIDEN LUONNE	137
1.1. HENKILÖKOHTAISET LUONTEENPIIRTEET	137
1.2. SOSIAALISIA LUONTEENPIIRTEITÄ.....	138
1.3. RYHMÄPOHJAISSIA LUONTEENPIIRTEITÄ	138
IV LUKU.....	139
I LUONNE JA ASENNOITUMISTAVAT	139
1.1. SOSIAALILUONNE JA YKSILÖN LUONNE	139
1.2. LUONNE ELÄMÄN JÄRJESTÄJÄNÄ.....	144
1.3. LUONNE ASEENTEISSA	148
VI OSA.....	154
I LUKU	154
I KOHTI HYVEITÄ JA VAHVUUKSIA	154
1.1. POSITIIVINEN PSYKOLOGIA.....	154
1.2. POSITIIVISEN PSYKOLOGIAN TUTKIMUSALUE.....	158
II LUKU	165
I HYVEET HYVÄN ELÄMÄN PERUSTANA.....	165
1.1. ETIIKKA, HYVEET JA LUONNE	165
1.2. HYVEEN HANKKIMINEN JA ÄLYLLINEN HYVE.....	168
III LUKU	172
I UNIVERSAALIT HYVEET, VAHVUUDET.....	172
1. HYVEET JA VAHVUUDET IHMISEN SISÄISENÄ VOIMANA.....	172
1. Viisaus ja tieto.....	180
2. Rohkeus ja urheus	180
3. Rakkautellisuus ja ihmisyy.....	180
4. Oikeudenmukaisuus.....	180
5. Itsehillintä ja kohtuullisuus.....	180

6. Transkanttisyys (henkisyys).....	180
2. VAHVUUKSIEN OLEMUS JA MITATTAVUUS	181
3. VAHVUUDET TOIMIJUUDEN SISÄLTÖNÄ.....	187
IV LUKU.....	195
1. VAHVUUKSIEN EROTTUVUUKSIA	195
1.1. ARVOT JA VAHVUUDET	195
1.2. IHANTEET JA VAHVUUDET	200
1.3. ARVOSTUKSET JA VAHVUUDET.....	202
1.4. SOSIAALISUUS JA VAHVUUDET.....	203
1.5. VELVOLLISUUDET JA VAHVUUDET	206
1.6. TIETÄMINEN JA VAHVUUDET.....	208
V LUKU.....	209
1. VAHVUUDET VALINTAETUNA	209
1.1. VALINTA, OPTIMOINTI JA KOMPENSOINTI.....	209
1.2. SISU JA RESILIENSSI ERITYISVAHVUUTENA	212
2. HAVAHTUMISEN VÄLTTÄMÄTTÖMYYS.....	215
2.1. IHMISTEN JAKAUMA	215
2.2. USKOMUKSET JA HAVAHTUMINEN.....	227
2.3. USKOMUSLAJIT JA OPPIMINEN.....	229
VII OSA.....	230
I LUKU	230
1. HYVINVOINTIKASVATUS JA KASVATUSHYVINVOINTI	230
1.1. JÄSENTÄMINEN, LIITTYMINEN JA TOIMINTA	230
1.2. KOHERENSSI HYVINVOINNIN MITTARINA.....	233
1.3. HYVINVOINNIN KASVUYMPÄRISTÖLLISET EHDOT	236
1.4. OPPIMISYMPÄRISTÖN VAIKUTTAVUUS.....	237
1.4.1. Situaatio, konteksti ja kontakti.....	237
1.4.2. Koulu tiedon luomisen kontekstina.....	239
1.4.3. Pseudokontekstuaalisuus.....	240
II LUKU	242
1. KOULU KOKEIDEN JA KOKEMISEN TILANA	242
1. AIKA, AINE JA TILA KOULUKOKEMUKSEN MÄÄRITTÄJÄNÄ	242
2. KOULUKOODISTOT KOULUTYYPPIEN MÄÄRITTELIJÄNÄ.....	243
2.1. Kyseenalaistamaton koulu.....	243
2.2. Imitaation koulu	243
2.3. Inspiraatiokoulu.....	244
2.4. Virtuaalikoulu	245
3. ORGANISAATIOKULTTUURIT JA KOULU.....	246

3.1. Kulttuuri oppivuuden tai lamaantumisen lähteenä.....	246
3.2. Organisaatiokulttuuri häpeän ja syyllisyyden lähteenä.....	251
3.3. Valtaetäisyys ja epävarmuuden välttäminen.....	252
3.4. Maskuliinisyys ja feminiinisyys kulttuurissa	254
VIII OSA.....	256
I LUKU	256
1. KASVUYHTEISÖLLISYYS	256
1.1. YHTEISÖKUTSUMUS	256
1.2. KASVUYHTEISÖLLISYYS JA SITOUTUMINEN	257
1.3. KASVUYHTEISÖN JOHTAJUUS	259
1.4. KASVUYHTEISÖN OHJAAVAT PERIAATTEET	261
II LUKU	261
1. KASVUYHTEISÖN VIESTINTÄ	261
1.1. TIETÄMISEN PELKO	261
1.2. VIESTINNÄLLISET AJATTELUTAVAT JA REAKTIOT	263
1.3. SYVIEN VAHVUUKSIEN KOULU JA VIESTINTÄ.....	264
1.1.2. Organisaatioviestintä	265
1.1.3. Puiteviestintä	266
1.1.4. Ylläpitoviestintä.....	266
1.1.5. Työviestintä.....	266
1.1.6. Uraviestintä.....	267
1.1.7. Sosiaalinen viestintä.....	267
1.1.8. Sisäisviestintä.....	267
1.4. VAHVUUDET JA VIESTINTÄ KOULUN ARVON MITTARINA	268
III LUKU	269
1. KASVUYHTEISÖLLISET TASOT	269
1.1. Koulu olemisen ja toimimisen tilana.....	269
1.1.1. Patologinen kuvitteleva kasvuyhteisö, yhden tähden koulu	270
1.1.2. Reaktiivinen estynyt kasvuyhteisö, kahden tähden koulu	271
1.1.3. Vastaanottavainen ymmärtävä kasvuyhteisö, kolmen tähden koulu	271
1.1.4. Ennakoiva pohtiva kasvuyhteisö, neljän tähden koulu	271
1.1.5. Oppiva huippu kasvuyhteisö, viiden tähden koulu	271
IX OSA	273
I LUKU	273
1. SYVIEN VAHVUUKSIEN KOULU	273
1.1. OPPIMAAN OPPIMISEN EDELLYTYKSET	273
2. LUOKKAPEDAGOGIIKASTA KULTTUURIPEDAGOGIIKKAAN	279

2.1. VAHVUUDET JA LÄHIKEHITYSVYÖHYKE.....	283
3. KASVAMAAN SAATTAMISESTA HAVAHTUMISEEN.....	286
4. OPITUSTA AVUTTOMUUDESTA AVULIAISUUTEEN.....	287
5. MENETELMÄAJATTELU JA YHTEENSOVITTAMINEN.....	291
5.1. VETÄYTYVÄ YHTEENSOVITTAMINEN.....	298
5.2. PUOLUSTELEVA YHTEENSOVITTUMINEN.....	298
5.3. VÄHÄTTELEVÄ YHTEENSOVITTUMINEN.....	298
5.4. HYVÄKSYNYT YHTEENSOVITTUMINEN.....	299
5.5. SOPEUTUNUT YHTEENSOVITTUMINEN.....	299
5.6. VOIMAANTUNUT YHTEENSOVITTUMINEN.....	299
6. KOULUN PEDAGOGINEN LUONNE	300
EPILOGI.....	310
LIITE 1	314
I KERTOMUS KEHITTÄMISESTÄ.....	314
1. PERUSTAN RAKENTAMINEN	314
1.1. Esipilotista esiymmärrykseen ja toimintaan	314
1.2. Vahvuuksien kartoittaminen.....	317
2. VAHVUUKSIEN ITSEARVIOINNIT.....	321
2.1. Arvioinnin toteutus.....	321
2.2. Lasten arviointitulokset	321
2.3. Vanhemmat.....	323
2.4. Opettajat.....	325
3. ITSARVIOINTIEN TULKINTAA	329
3.1. Itsearviointin olemuksesta ja tarpeesta.....	329
3.2. Eettiset orientaatiot ja itsearviointit.....	332
4. OPETTAJAT JA ARVIOINNIN PÄTEVYYS.....	338
5. KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ.....	341
LIITE 2	343
PILOTTIKOULUJEN PUHEENVUOROJA SYVIEN VAHVUUKSIEN KOULU -HANKKEESTA. HY- VEET JA VAHVUUDET OPETUSSUUNNITELMAAN? -SEMINAARISSA.	343
OPETTAJA ERJA LEHTONEN.....	343
OPETTAJA KIRSTI TEMMES.....	345
LIITE 3	347
VAHVUUKSIEN ARVIOINTI: 72 VAHVUUTTA.....	347
LIITE 4: VAHVUUSPLANSIT	357
TÄRKEÄÄ KIRJALLISUUTTA	360
MUITA LÄHTEITÄ.....	391